

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYE.

Egyes évre 10 kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetésekké a szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helye-díj min
den külön bejegyzésért 20 kr.

A gloire.

Debreczen, jun. 6.

Páris diadalmában uszik. Nem azért, mert azt a szegény ördögsgizeti rabot ismét bírak elé állítják.

Óh világért sem! Inkább Loubet-t ütik! . . .

A modern Babilont ismét a gloire mámorra ragadta el, ez az édes méreg, a melyből mámorosan szokott üríteni Franciaország s a mely a dekadencia legelső fokán is új erőt önt a francia népbe.

Napoleon, azután a paródia: Boulanger, most pedig **Marchand** dicsősége hozta izgalomba ezt a dekadens erkölcsű, de csodálatos erejű nemzetet.

Marchand Toulonban merész beszédet mondott. Kijelentette, hogy Franciaország egy században nem köthetne két olyan békét, amint a fasodai volt.

Ez a beszéd nagyon kedvezőtlen hatást tett kormánykörökben és a köztársasági pártoknál is.

Szinte diktatori állást láttak benne és zokon vették, hogy kritika tárgyává tette kormányának eljárását, amelyet így módon felülbírált.

De senki sem akart ebből az inczidensből kifolyólag nagyobb kázust csinálni s noha olyan bolond híreket is

korpoltáltak, hogy a hadügyminiszter Marchand-ot szobafogságra fogja itélni, Páris diadalmában uszik.

Kormány, hadsereg és a nép politikai pártkülönbség nélkül egyforma lelkesedéssel és őszinteséggel ünnepli a fasodai hőst. Paris utcáin ismét egyszer gloire-tól ittas nép hullámszik és boldog az, aki szemtől szembe láthatja a híres katonát.

Egy pár napra elfeledve minden visszavonás, minden beháboru, még a Dreyfus ügyről is alig beszél valaki: csak a Marchand dicsőségének sugaraiban fürdik minden francia ember. Marchand elegáns karcsú alak, naptól bronzsínre barnított arczczal, melynek rokon zenyes vonásait élénk intelligens szemek ragyogják be. Gondozott barna körszakálla csak emeli kifejezésének férfias szépségét. A város lobogó díszben van az utcákon. Marchand dicsőségéről nótákat énekelnek, életrajzát és arczképet ezer és ezer kamelo árulja. Páris igazán mint triumfátort ünnepli és dődelgeti Marchandot. Boulanger utódjának akartak megtenni a naczionalisták az örömteljes fogadtatás lázában, egyik másik lap Napoleonnal hasonlítja össze, aki épp 100 évvel ezelőtt szintén diadalmasan jött haza Afrikából. A touloni meggondolatlan beszédét megbocsájtot-

ták Marchandnak, ha elvakítva a fényes fogadtatástól újabb hibát csinálna: vesztét okozná. Így pártkülönbség nélkül akceptálják a nagyságát, úgy a köztársasági elemek csakhamar tönkre tennék. Azt hiszik Marchand okulást meritett — Boulanger és I Napoleon történelméből.

A kiegyezés válsága.

A kiegyezési meghiusult tárgyalásokat és a magyar kormányelnök magatartását helyeslő pénteki országgyűlés után békövetkezett kínos, munkátlan szünetet, munkásabb tehát legalább reményteljesebb idő váltja fel, mert tegnap este állítólag — csakugyan elutazott Széll K. a tárgyalások folytatására bizonyosan megerősödvé, azon hitározott és általános helyesléstől, amelyvel az ország jogai és érdekei védelmében tanúsított magatartását pártkülönbség nélkül a magyar nemzet fogadta.

Ez ügyben egyelőre elég is volna ennyit mondanunk, miután amit mondhatnánk, még ugyis csak találgatás, biztalan értékével bírna; ilyenek még a bécsi lapok közlései is, amelyek közül mutatvánul ide iktatjuk a „Neues Wiener Abendblatt”-et.

A magyar miniszterek valószínűleg ma este indulnak Bécsbe.

A helyzetről Bécsben elterjedt hírek, a melyek a kompromisszum-tárgyalásokra vonatkoznak, a valóságnak nem felelnek meg; főleg nem nyer beigazolást az a hír, hogy a magyar kormány hajlandó a vám- és kereskedelmi zövetség leteltének határidejét nemzetközi

Ki hitte volna Istenem?

Ki hitte volna Istenem,
Hogy oly bűnös, hazug legyen
A te két szép szelid szemed,
A te büszke tekinteted?
Hogy mint a nap csalfa fénye
Ket szinből van összetéve . .

Oly ártatlan tiszta voltál,
Mint a szentség, mint az oltár,
Mint a lilliom virága
S most lent vagy a sárba, sárba . . .
Mint a tükröt a lehellet,
Bűn árnyalja be a leked.
Bűn, amelyet semmi, semmi
Nem fog onnan letörteni.
S egy életen véges-végig
Örök foltként ott sötétlik . . .

Ki hitte volna istenem,
Hogy oly család, hazug legyen,
Hogy oly hamar tova szálljon
Az én bohó gyerek almom?
S mint a hulló csillag fénye.
Sárba hulljon, porrá égve . . .

Kiss Ernő.

A kolozsvári diákkongresszus.

A Debreczen eredeti tárczája.

A kincses Kolozsvár falai között nagy ünnepségek zajlottak le. A Ferencz József tudomány egyetem ifjusági körének 25 éves évfordulója alkalmából a kör vezetősége diák-

értekezletet hívott össze, melyen az ország főiskoláinak kiküldöttei igazán felemelő módon tanácskoztak a magyar ifjuság közös érdekei felett.

Azoknak, kik a kongresszuson résztvettek, egy édes alomnak tűnik fel a kolozsvári 4 nap. A szives, vendégszerető fogadtatás, a multságok egész sorozata, és a kongresszusi tárgyalások beanyozták a rövid napokat s feledhetetlenné tették a magyar ifjuság küldötteinek.

Azok a férfiak is, kik már künn a közelet porondján küzdenek a jogért és igazságért, büszke örömmel szemlelték az erős és ép magyar ifjuságot, melynek minden egyes tagja úgy érez és gondolkodik, mint azok, a kik a kolozsvári kongresszuson mint kiküldöttek szerepeltek.

Most, hogy lezajlottak az ünnepségek s ki-ki hazatért otthonába elmesélni a kolozsvári eredménydus napokat, nem lesz érdek-telen egy és más olyan dolgról csevegni, mely egy a kolozsvári, mint a magyar diákságot pregnansul jellemzi.

Egy volt debreczeni jogász, ki évek óta küzd nemes idealizmussal a magyar diák érdekekért, hozta össze a kongresszust. — **Gergely György**, a kolozsvári egyetemi kör elnöke ez, kinek faradhatlan tevékenysége és ügybuzgalma előtt fejet hajt az egész magyar ifjuság. Egyike ő a legrokonszenvesebb fiatal embereknek, a kik csak a magyar ifjuság vezérei voltak. — **Ala**, **pos s z a k t u d á s** mellett oly széles ismeret

körrel rendelkezik, hogy bámulatba ejti azt a ki vele hosszasan beszélget. Mint a kolozsvári egyetemi kör elnöke igazi szeretetnek és népszerűségnek örvend. Hivatalos érintkezésen kívül „Gyurkája” ő minden egyetemi polgárnak. Ott lehet látni mindenütt, a hol dolgozni kell. A kongresszus ideje alatt talán három órát sem pihent. Mikor kérdezték tőle, hogy mikor fog pihenni azt felelte rendesen, hogy neki a munka az ifjueági ügyek munkálása élvezet, így pihenésre nincs szüksége.

Munkájában különben kiváló egyetemi hallgatók támogatták, kik egyuttal mint a kongresszus jeles szónokai is kitűntek. **P o l c z Rezső** az Egyetemi Lapok szerkesztője, **B o d o r Antal** a lap alaptevő munkása, **K u n f i Zsigmond** egy genialis tanárjelölt mind ott állottak mellette, s kivették küzdelemből részüket.

Természetes, hogy a Kolozsvári egyetem polgarai szívvvel lelekkal munkáltak az ünnepség sikerén, a melyet egyáltalán nem rontott meg az a körülmény, hogy a kolozsvári egyetem román hallgatói mindentől távol tartották magukat. A kongresszus iránt, melynek védnökei **Hegedüs Sándor** miniszter mellett **Kolozs megye** és **Kolozsvár** előkelő férfiai így **gróf B e l d i Ákos** főispán az **Emke elnöke** **S z v a c s i n a Géza** Kolozsvár kitűnő rokonszenves polgármestere és az egyetem jeles tanára **F a b i n y i Rudolf** a jövő év rectora voltak, városzerte élénk érdeklődés mutatkozott. Minden dicsekvés nélkül mondhatja azonban az ifjuság, hogy a kitűntető érdeklődést meg is érdemelte.

szerződések lejáratának a határidejétől elválasztani; ellenkezőleg a magyar kormány megmarad azon az állásponton, hogy e határidőknek azonosoknak kell lenniök.

A hangulat uán itélve, a mely a magyar kormányhoz közel álló körökben uralkodik, arra lehetne számítani, hogy valamely egyezmény létre fog jönni, de a Thun-kabinettel ily egyezmény nem valószínű.

Itt azt hiszik, hogy Thun gróf hivatalától megválíék és Széll Kálmán a végleges egyezményt Thun utódjával fogja megkötöni.

BELFÖLD.

Kegyelet-ünnepély. Az eperjesi jogakadémia ifjusága vasárnap június 4-én szépen sikerült ünnepet rendezett abból az alkalomból, hogy az eperjesi ág. hitv. ev. kollégium ősi épületét, mint Greguss Ágostnak születési házat, emléktáblával jelölte meg. Az ünnepre diszes, nagy közönség volt jelen, mely különös lelkes tüntetésben részesítette Beóthy Zsoltot, aki a M. T. Akadémia és a Kisfaludy társaság képviselőiben jelent meg az ünnepen és a kitmar a vasútnál a kollégium igazgatója, a jogakadémia dékánja és joghallgatókból álló küldöttség fogadott. Az ünnep, melyhez távirati üdvözlöt küldött a budapesti tudományegyetem bölcsészeti kara is, d. e. 11 órakor kezdődött a kollégium dísztermében. Iskolák Zoltán, a joghallgató ifjuság irodalmi körének elnöke, lelkes megnyitó beszédet mondott, melyben az ünnep kiváló vendégét, — Beóthyt is üdvözölte, a ki nagy lelkesedést keltő beszédben köszönte meg az üdvözlést. Ezután Östermann Ernő szavalt a Kuba nyi Bela gimnázium tanároak ez alkalomra írt költeményét. Ezután Kiss Jenő felolvasása következett és végül az ifjuság dalkara ennekkel rekesztette be az ünnepet.

Kegyeleti ünnepély Miskolczon. Felejthetetlen emlékü királynék tiszteletére a miskolczi polgárság elkészítette Erzsébet királyné meliszobrát. A szobrot az Erzsébet kertben állították fel. Június hó 10-én kegyeleti ünnepély tartása mellett történik meg a szobor leleplezés. Az ünnepi beszédet Soltész Nagy Kálmán polgármester és Tóth Pal fogják tartani. Az ünnepélyen a miskolczi dalárda is közreműködik. A bizonyára nagyszamu közön-

ségen kívül részt fognak venni Szemere Atila és Lánzy Leo miskolczi országgyűlési képviselők, valamint Hock János országgyűlési képviselő.

A brassói román iskolák ügye. Az a hír, hogy a brassói román iskolák s-egélyezésének ügyét a magyar és a román kormány kölesönös egyetértéssel elintézte, mint a »Kel. Ért.«-nek Bukarestből jelenik, — az ottani közvéleményben váratlanul nagy vihart keltett. A főlhivatalos »Timpul« minden megjegyzés nélkül közölte a hírt, a mit az ellenzéki pártok közlönyei nyílt bevallásnak tekintenek.

Sturza lapja a »Vointa nationale« határozottan felszólítja a kormányt: hogy a hírt kétséget kizáró módon czáfolta ssa meg, mivel a jelzett megoldás veszélyes a brassói iskolákra nézve. (A két kormány közt létesített megállapodás szerint a román kormány kötelezte magát, hogy a brassói szt. Miklós templomot illető járadékot a mindenkori magyar közoktatásügyi miniszternek fogja kiszolgáltatni. A szerk.)

A »Vointa Nationale« azt is állítja, hogy két miniszter a »L'Independana maine« szerkesztőségében is jártak azon kéréssel, hogy a hírt czáfolja meg — a mit azonban a szerkesztőség megtagadott. De még a »Constitutionalul«, Karp lapja is követelt határozott felvilágosítást, a mi nek köetkeztében a »Timpul«, szemmel láthatólag Jonescu miniszter tollából »helyre igazítás«-t közöl, mely azonban a kérdés érdemleges részén átsiklik és csakis a nagy szebeni »Fel. Rom.« nyilatkozatára hivatkozik, mely szerint a brassói egyház a járadékot mindaddig nem fogadja el, míg a kérdés a megkezdett uton érdemileg tisztázva nem lesz. A miniszteri felvilágosítás kevésbé őszinte szövegezése meg azokban a körökben is visszatetszést szült, melyek a kormányval szemben nem kepeznek merev ellenzékét. Az elvi kérdés az: vajjon van-e a magyar állama a k jog a, hogy ellenőrizze a zokat a kultur intézete ket, a melyeket külföldi pénzeken tartanak a fenn! Ez a fő kérdés. A többi mind mellékes.

Végleges es megnyugtató megoldás csak is e

s z e m p o n t b ó l t ö r t é n h e t i k. A »Vointa Nationale« a brassói »Gazetta«-val együtt a románságra nézve kedvezőbb megoldást sürget, a mely szerint a román állam az évjáradékot ökösitné es egy összegben fizetné ki a brassói egyháznak. — Magától értedőleg, hogy ez is csak a megállapított módozat mellett történhetne, mert mindig az marad a kérdési kinek és kinek ellenőrzésével fizetik ki a pénzt és mire költik azt el? Az ügy mindenestre eles polemia fog kelteni a kormány és az ellenzék közt. — Tisztázatlan azonban aligha fog. — Előterbe lépnek majd a személyi kérdések is s nem lenne érdektelen megtudni, vajon Voie e a brassói esperes, a nagyszzebeni comité legagilisabb tagja, a ki 1893, 94 és 95-ben az erdélyi iskolák számára, leginkább azonban az erdélyi agitáció céljaira kiutalt ö szeket átvette, most, hogy Bukarestben oly sokat érintkezik Jonescu miniszterrel, a megoldásnak mely módját óhajlja; a most megállapítottat vagy az ekkoriban fennállott módozatot?

Az örökség sikkasztó. E cím alatt egy szenzációs bűnügyi hír került forgalomba. Most Pécsről ennek fordulatáról a következőket jelentik: A pécsi kir. tábla szerdán hozott határozatot Nagy Ákos letartóztatása tárgyában, aki az elhunyt Nagy Márton lakásából 200000 frt értéket vett magához. Nagy Ferenc letartóztatását azért rendelte el a vizsgálóbíró, mert gyanu merült fel, hogy bátyjával egyetemben, kik hit alatt azt vallottak, hogy Nagy Márton szóbeli végrendeletben Nagy Ákos két fiát tette örökösvé. Finkey Pál pécsi vizsgálóbíró Kadarkuton szombaton letartóztatta ezen tanukat is, hogy őket Nagy Ferencel szembevitse. A letartóztatás Kadarkuton nagy izgatottságot keltett, úgy hogy a lelkeseknek kellett a nevet meg nyugtatni. A vizsgálat kiderítvén a tanuk vallomásának alaposágát, úgy Nagy Ferencet, mint a szóbeli végrendelet és letartóztatott tanuit szabadon kellett bocsátani. Azon ujjában felmerült gyanunak, hogy Nagy Mártont megmérgezték, ellentmond Kovács Jenő kezelő orvosa, ki a halál okául agyszélhűdést konstataált. A vizsgálat folyik.

Beszámoló képviselő. Megemlékeztünk Barabas Béla orsz. képviselő beszámolója alkalmából történt előkészületekről — Kondoroson; most kiegészítjük ezt a tudósításunkat

A tárgyalások menete magas parlamenti színvonalon állott. Oyan szellemi tornák folytak le, melyek díszere váltak a kongresszusnak s ismét bebizonyították, hogy a magyar ifjuság erelt, komoly — de emellett igazán lelkes, hazafias magyar. A Magyar Diákszövetség kérdése vert fel nagyobb port. Wolfner Pal budapesti képviselővel szemben különösen a debreczeni kiküldöttek harcoltak erősen. A harcnak meg is lett a kellő eredménye, mert a szövetség központját a mi kivánságunk szerint Budapestről Kolozsvárra helyezték át. A diák sajtó felett megindult vitában pedig szinten a mi propozícióinkat fogadták el. Azonban ha a tárgyalás minden fontosabb momentumát ki akarnám emelni, szük lenne e — tárcza megszabott hasábjai- így csak azt konstataálom, ha ismétlésbe esem is, hogy egy diák kongresszus sem hozott annyi üdvös gyakorlati czélú eszkönnnyen megvalóítható határozatot, mint a kolozsvári.

Kapcsolatban a jubileumi ünnepségekkel majalíst és vivó versenyt is rendezett az egyetemi kör. A majalison Kolozsvár híres szép hölgyei képeztek egy páratlanul szép rózsakoszort, a vivó versenyen pedig az ország első sportkedvelő ifjusága a kolozsvári egyetem hallgatói fejére helyeztetett el a babékoszoru.

Sok vivó versenyt volt alkalmam végig nézni, de ilyen minden ízében sikerültet — keveset. A hölgyek díját egy kecskeméti fiu, igazi athleta G a r z ó Béla szigorló bölcsész nyerte el.

Ritka elegáns vivási modorával pedig

G a b a n y i Imre, az egyetemi ifjuság egyik rokonszenves tagja, a ki az Egyetemi Lapokat is szerkesztette, kellett feltűnést s aratott elismerést az érem mellet,

Az ünnepségek és szünetek közötti időt arra használták fel a vidékiek, hogy a város történelmi és természeti nevezetességeit tekintsek meg. A házigazdak nagy előzékenységgel kalauzoltak bennünket. Mondanom sem kell, hogy a hol a jelvényes kongresszusi tagok elhaladtak, ugyan csak megjelentek az emberek. Mi pedig ilyenkor örömmel konstataáltuk, hogy Kolozsvár városa csakugyan érdeklődik az ifjuság iránt.

A vasárnapi nap örökre feledhetetlen marad előttünk. Ekkor volt ugyanis a díszközgyűlés és a lakoma. Kolozsmegye székházának pompás nagy termét délelőtt 10 órára már zsufolasig megtöltötte az érdeklődő közönség. Az elnöki széket Sz v a c s i n a Géza polgármester, F a b i n y i Rudolf egyetemi tanár, G e r g e l y György és L e n k e y Géza (Budapest) foglaltak el. Mondott azután Sz v a c s i n a olyan lelkes beszédet, hogy az uol-ó szavak már a tapsvihartól alig hallatszottak.

Kolozsvár is megbecsüli ifjuságát hangsúlyozta a polgármester és ez nekünk végtelenül jól esett.

A díszgyűlés után bankett volt a New-York szálló dísztermében. A hatalmas nagy terebben minden helyet elfoglaltak s úgy hozzávetőleges számítás szerint 120-an vettek részt.

A pecsenyénél Sz v a c s i n a Géza pol-

gármester ő felségét, a királyt eltette lelkes szavakkal. S z e k e r e s Palkovics altornagyot élette, ki remek tósziban köszöntötte fel a magyar ifjuságot.

Kun Bela frenetikus hatást idézett elő hatalmas, eszmékben gazdag poharköszöntőjével. A debreczeniek közül még Sipos Béla mondott köszöntőt a kolozsvári Egyetem tanácsára es az ez idei rektorra, dr. T e r n e r Adolfrá.

Talán nem leszek szerénytelen, ha leirom, hogy a debreczeni ifjuságot a banketten ovációkban részesítették. Dr. T e r n e r rektor szép beszédben köszönte meg az üdvözlöt. S a l a m o n városi tanácsos pedig költői eszmékben gazdag beszédben a debreczeni ifjuságot, tanári kart es Debreczen városát élette.

A bankett befejezése után a kongresszus záró tanácskozásait tartotta meg a város háza dísztermében.

Ekkor hívta meg Kun Bela jogász segítő egyleti elnök a kongresszust Debreczenbe. Egyhangu lelkesedéssel határozta el, hogy a jövő évi ülés Debreczenben leand.

Hasábokat tudnak még írni az egyes érdekes epizódokról. Ezt azonban átengedem annak, a ki a M. D. Sz. történetet fogja megírni. Arról azonban megvagyok győződve, hogy a késő kor nemzedékei sem lehetnek más véleményen, mint azoo, hogy a magyar diákság 1899. évi kolozsvári diakkongresszusa fenesen sikerült, s egyik hathatós tényezője lett határozatainak komolysága folytán a magyar diák-élet fellendítésének.

En hiszem, hogy ez így lesz!

Sipos Béla.

azzal, hogy Barabás Bélát, a gyomai kerület orsz. képviselőjét, ki beszámolóját elmondani jött le kerületébe, csakugyan nagy kitüntető szeretettel fogadták Kondorosi választói. A tiszteletére állított díadalkapunál Keviczky László evangélikus lelkész üdvözölte. Barabás nagy tetszéssel fogadta beszámolójában azt mondta, hogy rendíthetetlen bizalommal viseltetik a király iránt, a kinek alkotmányserete, esküjéhez való ragaszkodása válságos helyzetben mindig kitűnt. A beszámoló után banket volt.

KÜLFÖLD.

A Dreyfus-ügy.

Az ítélet.

— Kulissza-titkok —

Páris, Szombat, június 3.

Tegnap egész nap és ma déltől fél négyig tanácskoztak a semmitőszék az ítélet tárgyában. A tanácskozásokról a következőket jelenthetjük:

A tanácskozás megkezdése előtt Mazeau elnök közölte a semmitőszékkel Dreyfus három kabelegrammjának szövegét, a melyet a gyarmatiügyi miniszterium utján május hó 25-én, 29-én és 31-én a semmitőszékhez intézett. Ezekben a táviratokban Dreyfus ártatlanságát újból ünnepiesen hangoztatja és kéri a semmitőszéket, hogy mennél hamarabb döntsön ügyében, mert már erőt fogytán vannak. Egyben azt kéri, hogy új haditörvényszék elé utasítsák.

Ezután Ballot-Baupré előadó a semmitőszék ítéletének a szövegét terjesztette elő a megokolással együtt.

Utána Loew, a büntető tanács elnöke háromnegyed óra hosszat tartó emfíkiratot olvasott fel, a melyben a revizióról való véleményét ismertette. Loew után Tanon, Petit, Sallantin, Sevestre és Darest bírák terjesztették elő megokolt véleményüket. Harmadfél óra alatt a negyvenket bíró közül ilyenformán csak hat adta elő álláspontját. Mazeau elnök erre aggodni kezdett, hogy ily módon az ítélet meghozatala 4—5 napot is igénybe fog venni. Azt indítványozta tehát, hogy bővebb megokolás helyett egyszerűen szavazzanak először a revizió kérdésében, azután a Ballot-Baupré által beterjesztett megokolásra nézve.

A nagy vitára es hosszas fejtegetésekre az adott okot, hogy a semmitőszék tagjai két pártra osztottak, az egyik az ítélet egyszerű megsemmisítését akarta kimondani és így végezni az egész afférrel, a másik part pedig csak a reviziót akarta elrendelni, haditörvényszék elé való utasítással.

Mazeau elnök indítványát, hogy beszédek tartása helyett szavazzanak, azzal is megokolta, hogy hiszen maga Dreyfus is — újabb haditörvényszék elé való utasítást kéri.

Erre tényleg megtörtént a szavazás. A revizió kérdésében a semmitőszék egyhangú határozatot hozott, a megokolásra nézve a nézetek eltérők voltak és csak kiegyenlítősen tanácskoztak még ma délben a semmitőszék.

*

Mercier tábornok nyilatkozatai. A «Libre Pa.ole» egy munkatársa ma meglátogatta Mercier tábornokot, a ki Dreyfus elítélésékor hadügyminiszter volt. Mercier többek között a következő mostani párisi hangulatot is jellemző érdekes nyilatkozatokat tette az újságíró előtt:

— Ugy-e bar azért jött, hogy meggyőződjek vajjon nem tartóztattak-e le engemet is? már több kollégája volt nálam akik erről kértek információt. Ugy látszik hogy letartóztatásom híre komolyan elterjedt Párisban. Pedig én egy csöppet sem félek, Du Paty letartóztatásának okai nem nyulhatnak vissza az én hadügyminiszterségem id-jéig. Du Paty a rábizott vizsgálóbírói tisztet kifogástalanul végezte. Ha az elfogatása jogos akkor csak későbbben elkövetett cselekményekért történhetett. — Pedig bizonyos, hogy én vagyok az ő boss újoknak a célpontja.

Én g e m szeretnék tönkretenni, Nem

tudom hogyan és miképen, de l e h e t s é g e s, hogy a Du Paty letartóztatása engem is érint. De azért én nyugodt vagyok. Nézze csak (a tábornok poros cipőjére mutatott) hosszabb sétáról e pillanatban értem haza. Megbámultam a felvirágozott kocsikát, amelyek a Bois de Boulogne ünnepségéről jöttek. A legkisebb nyugtalanság sem bánt. Épen azért az az álhir nemcsak valószínűtlen, de ostoba is. Miért tartóztatnának le engem? Asokért a miket miniszter koromban tettem, csak a hate cour vonhat felelősségre. Miniszterségem után pedig csak nem vettem részt valami komplotban.

A tábornok kissé elgondolkozott, majd mutató ujját homlokára téve, úgy folytatta: Itt akarnak találni. Azt hiszik, ha letartóztatásom hírére terjesztik, megzavarnak majd és erőt vesz rajtam a félelem. Nagyon csúfódnak. Fejem szilárdan ül nyakamon. Különben a letartóztatásom kérdése még csak szóba sem jöhet. Mert ha igen, akkor felelős ségre kellene vonni Du Paty-t is... ő volt akkor a miniszterelnök. Mindenről tudott, a mi a Dreyfus-pör előtt és annak tartama alatt történt.

A Dreyfus-ügy örültje. Tegnap este a Champso-Elyces sétálóinak nem mindennapi látványosságban volt részük. Egy harmincz év körüli férfi egészen meztelenül állt egy fálnak tamaskodva és hangosan kiabált:

— Halló! Halló! Kerek összeköttetés! Miklós orosz czarral.

A rendőrök kérdésére azt felelte, hogy a czárt értesíteni akarja Dreyfus közeli hazahozataláról s egyúttal kérni szeretné, hogy szabadítsa meg Franciaországot ettől az árulótól. A szerencsétlen embert az örültek hazába vitték.

A párisi események

Az Elysée-palotában tartott minisztertanács a következő határozatokat hozta: Lombard főügyész, a ki a Dérouléde-pörben mint all-műgyész szerepelt, hivatalától felmentendő. Tardif, aki ebben a pörben elnökölt, a legfőbb fegyelmi tanács elé állítandó.

Krautz hadügyminiszter vizsgálatot rendelt el Esterházy ellen arra a vádra nézve, hogy titkos iratcsomóhoz tartozó okiratot szerzett meg és azt felhasználta. A hadügyminiszter megbízta továbbá Duchesne tábornokot, hogy indítsa meg azt a vizsgálatot, a melyet Pellieux tábornok márczius 8-án követelt arra nézve, hogyan vezette a vizsgálatot a Dreyfus-ügyben. A párisi 9-ik gyaloghadosztályt, a melyhez Roget tábornok dandára is tartozik, felváltották az orleansi 10. hadosztályaival.

Lebrét igazságügyminiszter átiratot intézett Deschanel kamaraelnökhöz, hogy a kamara eldöntse, van-e ok arra, hogy Mercier tábornok ellen az 1876. augusztus 2-án kelt törvény XII. cikkét alkalmazzák, a mely arról intézkedik, hogy a miniszterek a hivataloskodásuk ideje alatt elkövetett cselekedeteikért személyesen vouhatók felelőségre.

Boisdeffre és Gonse tábornokokra nézve még semmit sem határoztak, mert a kormány be akarja várni a Du Paty de Cam ellen megindított vizsgálat eredményét.

A diplomaták nagyobb része a tegnapi auteuili események alkalmából megjelent az Elyséeben és leadta névjegyét. Hir szerint a rendőrség be akar zárni 2 klubot, a melynek tagjai között sokan vannak, a kik a tegnapi tüntetéseket rendezték.

Az Elysée-palota portásánál kitett ivre tegnap este és ma d. e. sok előkelőség, szenátorok, képviselők, diplomaták, katonatisztek, főbb tisztviselők stb. írták fel a nevüket.

Az a három tiszt, kiket tegnap az auteuili tüntetéseknek izgatás miatt letartóztattak, a következők: Gueldard tengerész-tüzérhadnagy a lorietti helyőrségből, Piollenc tüzérhadnagy a versaillesi helyőrségből és Kergarion alezredes, ki nincs tényleges szolgálatban. A három tisztet haditörvényszék elé állítják, hacsak nem konstatálják, hogy cselekedetük a polgári bírórság hatáskörébe tartozik.

Marchand őrnagy tegnap családja látogatására Ain-d partementbe utazott.

A kamara tegnapi ülése rendkívül népes volt. A teremben nagy élénkség uralkodott. A karzatok zsufolásig megtelt k.

Laloge (szocialista) meginterpellálta a kormányt a tegnapi auteuili események dolgában, azt mondván, hogy ütött a republikánus cselekvés órája. A szonok azt kérdezte a miniszterelnöktől, volt-e tudomása arról, hogy a tüntetést tegn pra tervezték, majd dicsérte Loubet elnök bátorságát. (Viharos helyeslés az egész tereben a jobboldal kivételével.)

Largentaye (konzervatív) közbekialtott: Loubet nem tisztes ember! Panamista! (Zajos ellentmondás.)

Largentaye nagy láрма és tolongás közepette a szószekekre ment és azt mondta: Auteuilban tegnap becsületes embereket tartóztattak le. A hazafiak jelszava ez legyen: Le Loubet-val! Nagy megbotránkozás.

Egyházfegyelmi szabálytervezet.

9. §. A vasárnap és ünnepnapok megfontása.

Az istentiszteletre rendelt vasárnap és ünnepnapok azon megrontói, kik a helyett, hogy a hivek együttes buzgólkodásában részt vennének, vagy otthon kegyes szívvel imádnak az Istent, olvasgatnak a bibliát és egyéb léleképítő vallásos könyveket, e helyett világi foglalkozásokba, mezeti munkákba, zajos mulatságokba merülnek s ez által a kegyes lelküket is nagy mértékben botránkoztatják, azok egyenesen a presbyterium elő idézendők s a vasárnap és ünnepnapok tisztességes megszentelésére s a kegyesség gyakorlására felszólítandók, ismétlés esetén a presbyterium által az egyházi tisztségek viselésétől eltiltandók s a presbyterium ezen határozata a közönségnek tudomására hozandó; további csökönőség esetén ez illetőkne ügye a gyülekezet közgyűlése elé viendő, mely jogosítva lesz őket nyilvánosan megdorgáltatni a templomban az elnökség által, sőt a makacs engedetlen el is tiltani az urvacsorától.

10. §. Házasságkötés.

Minden ev. ref. vallású vőlegény és menyasszony tartozik házasságkötési szándékát vagy személyesen, vagy szószólója által a lelkész-nél bejelenteni s ezen szándékuknak a gyülekezet előtt leendő szabályszerű kihirdetését kérni, valamint köteles a polgárilag már megkötött házassági szövetség egyházi megáldatása végett saját felekezete templomában megjelenni. Az ezen szabály ellen vétők hűtelen egyháztagnak tekintetnek s ha bebizonyság, hogy a presbyterek valamelyike, vagy a násznagy őket ezen kötelemségeik teljesítésére figyelmeztette, ők azonban ennek eleget tenni vonakodtak, azon esetben a presbyterium ellenük fegyelmi vizsgálatot indít s ha bebizonyság vétkes makacsságuk, őket a gyülekezeti közgyűlésnek bejelenti s mint kemény szívűeket a közönség megvetésének adja át, sőt az egyházból leendő kirekesztésüket is kérheti az egyházmegyétől.

Azon esetben, ha e mulasztásban a szülék is részeseknek találtnak, ők is hasonló elbánásban részesítendők, mint gyermekeik.

Ha a násznagy e mulasztási vétséget hallgatagul türte, elnézte s ahöz beleegyezését adta, vagy ha épen a jegyeseket annak elkövetésére buzdította, azon esetben a fegyelmi vizsgálat elene is megindítandó s ha a presbyterium őt csakugyan vétkesnek találja, a vétség fokához mérten, vagy a további násznagyságtól eltiltja, vagy ha épen a házasság egyházi megkötését ő okozta volna, a gyülekezeti közgyűlésnek bejelenti s a közmegvetésnek átadja.

Vegyes házasságok kötése esetén a presbyterium szorgosan ellenőrzi, hogy a ref. felekezetű fél le ne mondjon a születendő gyermekek, nem-szerint őt megillető rész, vallás neveléséről a másik fél javára.

Minden oly esetben, midőn ennek vétséye mutatkozik, tartozik a presbyterium úgy a jegyest, mint a szülőket, sőt a nász

nagyot is maga elé idézni s őket a kérdésben levő lépés megtételétől visszatartani, ha azonban a házassági szerződés mindezek dacára is oly módon köttetnék meg, hogy a ref. fél átengedné születendő gyermekeit vallási tekintetben az ellenkező félnek, azon esetben az ilyenről a hirdetés, házasságkötés megtagadandó s mint olyan egyen, ki féllábbal már kilépett az egyház kebeléből s nem becsüli a maga vallását még csak annyira sem, hogy azt utódaira átplántálni kívánja, egyenesen a gyülekezeti közgyűlésnek jelentendő be, mely jogosítva van az illetőt az egyház kebeléből az egyházmegye helyben hagyása esetén kizárni, a szülőket bűnrészesség esetén a közmegejtésnek átadni, a násznagyot pedig minden egyházi tisztség viselésétől eltiltani.

A törvényes formák mellőzésével összeálló ágyasok, ugyszintén azok is, a kik csak polgárilag, tehát egyházi tekintetben hit nélkül keltek össze, a presbyterium elé idézendők s komolyan felszólítandók, hogy vagy keljenek törvényesen egybe, vagy hagyjanak fel törvénytelen viszonyukkal s ha ezek az ismételt felszólításnak és dorgálásnak sem engednek, a presbyterium által az egyházi tisztségek viselésétől (keresztapa, keresztanyaság) eltiltandók; a törvénytelen viszony további folyamán a gyülekezeti közgyűlés elé idézettek, az urasztalától mint engedetlenek és köztisztesség ellen vétők eltiltatnak.

Ugyanezen elbánás alá vonandó az is, ki törvényes házasságban élő felet magához csábít s azzal vadházasságot folytat. A ki pedig más egyén törvényes hitvesével beigazolhatólag paráználkodik, az első ízben presbyterium elé idézve, megintetik, ismételt esetben, mint engedetlen a közgyűlésnek bejelentetik s mint nős parázna, vagy látor neve a megbélyegzettek közé iratik s ha ez sem használna, az urasztalától egy-két alkalomra a gyülekezet által eltiltathatik.

11. §. Házassági versengések, külön élő házások.

Ha a presbyterium tudomására jut annak, hogy valamely házások egymással békétlenül élnek, első esetben két kinevezett presbyter által látogatattja meg házaiknál őket s testverileg inti a békes együttélésre, ha ennek kellő sikere nem lenne, azon esetben a versengő felek a lelkes és gondnok elé idézendők, kik aztán a hibás felet megdorgálván, őket egyetértésre intik, ha ennek sem engednek, presbyterium elé állítandók s ott megdorgáltatván, érettek a presbyteriummal együtt buzgó könyörgés mondandó.

Ha bebizonyosodik, hogy a házasság felek közti egyetértést vagy a családtagok valamelyike, vagy valami idegen családtag zavarja, azon békeháborító a presbyterium elé idézendő s komolyan megdorgándó s ha ez nem használna, mint béke-bontó a gyülekezetnek bejelentendő, melynek határmában állandó az illetőt az urasztalától is eltiltani.

Ha vegyes vallásúak versengenek s a református élnek volna panasza a más vallású hitvestárs ellen, kiserje el a panaszkodót egy presbyter a más vallású házastárs lelkészéhez s legyen jelen a kihallgatáson oly célból, hogy ha talán annak folyamán a panaszkodó fel is hibásnak találtnék, ezen körülményt a presbyteriumnak bejelenthesse s az illető egyházi fejelem alá vonását kérlelmezhesse.

Ha már a házastársak közti villongás odáig fajult, hogy a házastársak egymás bánatmazásait nem tűrhetnék, kényteleneknek érzik magukat az egymástól való külön szakadásra, a presbyterium még egyszer megkísérli a békéltetést, ha ez nem vezetne sikerhez, őket a gyülekezetnek bejelenti, s az urasztalától egy-két alkalomra léendő eltiltasukat javaslatba hozza. Ismételt eredménytelenség esetén törvényes elválásra utasítandók, mit ha tenni vonakodnának, nevék a templomban közszemlére kiteendő.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

A tanári kör évről gyűlése.

A debreczeni tanári kör f. hó 4-én tartotta évről gyűlését, melyet nemcsak a helybeli és nyíregyházi tagok nagy száma tett ünneppé, hanem oly kitünőségek jelenléte is, minők: Kiss Áron ref. püspök, Ujfaluzy Béla egyházker. világi főjegyző, Boczkó Samuel főkapitány, az ág. ev. egyház felügyelője, dr. Erdős József theol. tanár stb.

Dóczi Imre elnök lendületes beszédben üdvözölte a kör tagjait, kivált a nyíregyháziakat, a kik oly buzgón ápolják a testületi szellemet, továbbá köszönetét nyilvánította az előkelő vendégeknek, kik a kör gyűlést jelenlétükkel megtisztelték. Bemutatja Bencs László nyíregyházi polgármester, dr. Meskó László orsz. képviselő, Kovacs Istvan kir. táblai bíró levelét, a kik mindannyian sajnálataikat fejezik ki, hogy nem jöhettek át Nyíregyházáról a tanári kör gyűlésére.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Kardos Albert főreáliskolai tanár tartott felolvasást e czimben: Egyenlő jogot a reáliskolának! Ertekezésének gondolatmenete a következő:

Az 1883. XXX. törvény a reáliskolát egyenlő rangú középiskolává tette a gimnáziummal, de tavolról sem részesítette annyi jogban, mint a gimnáziumot. Ebből sok visszasság keletkezett, melyeket az egységes középiskolával akartak megszüntetni. Az egységes középiskola azonban megvalósíthatatlan ábrándnak bizonyult; e helyett most revideáltak a gimnázium és reáliskola tanítástervét, még pedig úgy, hogy a két középiskolát sokkal közelebb hozták egymáshoz. E revideált tanterv alapján követeli Kardos, hogy legyen a reáliskola teljesen egyenlő jogú a gimnáziummal, vagyis a reáliskolát végzett ifjú előtt legyen minden egyetemi szak és főiskola csak úgy nyitva, mint a gimnáziumi érettségi vizsgálatot tett növendékek előtt.

A felolvasást, mely sok tanügyi kérdésről nyilatkozott eles hangon és leplezetlen őszinteséggel, sűrű közbeszólások és zajos tiltakozások kísérték, azután rendkívül élénk vita fejlődött ki, melyben részt vett Gulyás István, Sinka Sándor, Nagy Zsigmond, Vietorisz József (Nyíregyháza), Fazekas Sándor, Elek Lajos, az előadó és több ízben Dóczi Imre elnök.

Végül az elnök indítványára abban állapodott meg a gyűlés, hogy a felolvasó indítványát nem tesz ugyan magáévá, de a felvetett eszmét oly érdekesnek és fontosnak tartja, hogy a többi tanári köröknek is ajánlani fogja tárgyalás végett.

Eközben az idő igen előrehaladt és a napirend többi tárgyaival gyorsan végeztek, tudomásul vettek a kör f. évi működéséről szóló titkári és az anyagi ügyekre vonatkozó pénztárosi jelentést.

A kör, a kerületébe tartozó nyíregyházi, nagykállai és h.-nánási tanárokkal együtt 62 tagot számlál, kikből 3 tagot küldhet az országos tanáregyesület központi választmányába. Ilyenekül megválasztja Sinka Sándor, Fazekas Sándor igazgatókat s Lefler Samuel nyíregyházi tanárt.

A tisztségviselő megbízatása a f. iskolai évvel lejárt, de a kör a tisztségviselőt a szepemberi alakuló gyűlésre halasztja s az addigi teendőket végzésére a mostani tisztikart kéri föl.

A gyűlést társasbéd követte a nagyérdemi pavilonban, melyen különösen a nyíregyházi vendégeket éltették többen, de nem maradt köszöntő nélkül a kör nagyérdemi elnöke, Dóczi Imre és a gyűlés előadója sem.

A nyíregyházi kartársak még vasárnap este visszautaztak, bizonyára a legkedvesebb emlékekkel.

* **Hivatali vizsgálat.** Gróf Dégenfeld József főispán rendes hivatali vizsgálatát ma végezte a központi rendőrségen. Az egyes hivatalok ügykezeléséről személyesen győződött meg s mindent rendben talált.

* **A jogakadémia új dékánja.** A debreczeni akadémia joga mint értesülünk az 1899—1900 évre dr. Ozory Istvánt a büntetőjog kiváló tanarat választotta meg a kar dékánjává.

* **Debreczeniek a kolozsvári kongresszuson.** Tegnap érkezett haza a debreczeni főiskola 10 tagú küldöttsége a kolozsvári diákkongresszusról s mondhatjuk, végössze nincs annak a dícséretnek, melylyel ifjaink a kolozsváriak szeretetéről és feltűnő előzékenységről beszélnek. Erre a szeretetre teljes mértékben rá is szolgáltak a debreczeniek, mert nemcsak nagy számmal impónáltak, hanem a kongresszusi tanácskozássok minden egyes tételénél lelkesedéssel és kellő tájékozottsággal beszéltek is. A Diákszövetség kérdésénél eljenzésektől többször megszakított, hosszabb beszédet mondott Sipos Béla, a D. F. Lapok szerkesztője, találó megjegyzésekkel kelvén ki a pesti Egyetemi kör ellen, mely a Diákszövetség alapszabályainak megerősítését annak idején elpolitizálta. Boros Lajos szintén ebben a kérdésben, Mohácsy János a diáksajtó és a sport ügy tárgyalásánál mondottak nagyobb beszédeket, Grósz Sándor a becsület székek tárgyalásánál tett egy közvetítő indítványt, melyet elfogadtak, Fratér Ernő a diáklapok kedvezőtlen viszonyainak okait fejtegette, s figyelmesen hallgatták Kun Béla felszólalásait, ki a kongresszusnak egyik alelnöke, és egyik legjelesebb szónoka s az előző évi kongresszusokról mir többek előtt ismeretes tagja volt. Meleg ovációban részesítették a kongresszusi tagok Madarasy Gyulát, ki mint okleveles gyorsírás tanár a főjegyzői tisztelet töltötte be s az elvégzett nagy tárgyhalmazt tekintve, igen sokat munkálkodott s a párbajmánia megakadályozására szolgáló nézeteit általános helyeslés követte.

* **Új közjegyző.** Lestyán Adorján volt székelyhídi közjegyző városunkba helyeztetvén át, utódja most nevezte ki a miniszter, Székelyhidra Mony Gyula személyében, k eddig Szilagy-Csehben működött hasonló minőségben. A debreczeni második közjegyzői állás betöltése csak a nyár végére várható.

* **A főiskolai szenior.** A főiskola tanári kar a jövő iskolai évre Bagamér Karoly esküdt felügyelőt választotta meg főiskolai szeniornak.

* **Dr. Bartók György** erdélyi reform. püspök, mint a maj. 24-en rendezett Bethlen-ünnepély egyik vednöke, meleghangú, lelkes levelben fejezte ki köszönetét és elismerését a debreczeni ifjuság iránt s egyuttal az ünnepély jövedelmének gyarapítására harmincz forintot juttatott a rendezőbizottság kezébe.

* **Teher nekem ez az élet.** Fazekas Bertó birodalmában a Hortobágyon egyik másik gulyás vagy csikós éneklő ugyan ez a dalt, de így gyakorlatban egyik sem ismeri el annak helyességét. A pusztá embere megbecsüli az életet, öngyilkosság vagy öngyilkossági kísérletre sohasem határozná el magát. Tíz esztendő alatt sem fordul elő olyan eset, hogy öngyilkosságról kelljen beszámolni a hortobágyi biztosnak. Ma azonban egy ilyen eset fordult elő. Egy elkéseredett leányzó, kinek már nagyon szomorú volt az élet, az Ohat-Egyek közötti vasuti sinre feküdt s várta

mig elgázolt az autót. A leányzó beállította a kocsit, illetőségű győron szomszagos megakartott hol a mező kijelentést vonat, ma inni. A c. intézkedett tolonczolja ostoba ter.

* **A kongresszus sebb pontja is, mint a dönték szárczeni szónak, mint radt csunylatlanságát nak a társ humanizmtársadalom nek, hanem magyar ifjú megindítatáradalmat. Indítványt hogy ugy nel beo fel, min tozásá Sipos E dityant s z s u s i r m i n d k v e n y e l z o l a g e n a i a l v o n a t k Általában megszüntet fontolásra és oly hat kerül meg a béke, a után buzg kán.**

* **T** ról írjak Rakóczy- múlt hó 2 érkezett. lom kitűnő T ö r ö fogadta. U ez alkalon telettel fog já, a ki történetén dr. Novák hoz hajta henő után József főis sagában a megtekint. Az illuszri növendék zett pap előadását kellemeser nagytermé szabásu t elé oly na ugy, hogy mosan jer Thaly er időszakát

mig elgázolja a robogó vonat. A mozdonyvezető azonban észrevette s megállította a vonatot. A leányt őrizet alá vették, hol aztán bevallotta, hogy ő B u d a i R ó z a t. füred illetőségű hajadon, ki mint pinczér leány nagyon szomorúnak találta a földi élet s örökre megakart tőle válni. Behozták Debreczenbe, hol a mezőrendőrkapitányság előtt meg azt a kijelentést is tette, hogy ha nem gázolta el a vonatot, majd megöli a méreg, mert azt fog inni. A c s N a g y F e r e n c z fogalmazó intézkedett, hogy a leányt T. F ü r e d r e toloncolják, hol valószínűleg kijózanodik ostoba teréből.

*** A párbaj ellen.** A kolozsvári diák-kongresszus fűrgysorozatának talán legérdekesebb pontja a párbaj-mánia volt. Ennél is, mint mindenik pontnál, a debreczeni küldöttek szállottak főként sikra. Az egyik debreczeni szónok Madarassy kifejtette a párbajnak, mint a középkor sötétségéből ránk maradt csunya és ocsmány intézmények jogosulatlanságát. Sajnálja, hogy nagyon sokan vannak a társadalomban, kik a műveltséget, a humanizmus hirdetik s mégis nem hogy a társadalomnak e rákfenéjét kiirtani törekednek, hanem elismerik létjogosultságát. Nekünk magyar ifjaknak kell egy hatalmas mozgalmat megindítani, mely felrázza az egész magyar társadalmat s megtisztítsa beteges képzelődéstől. Indítványozza: mondja ki a kongresszus, hogy úgy a főiskoláknál, mint az egyetemeken becsületszék állítsassék fel, mint a párbajmánia korlátozására szolgáló intézmény. Sipos Béla még radikálisabb szellemű indítványt tett, hogy a diákkongresszus írjon fel az országgyűlés mindkét házához a párbajtörvények szigorítására vonatkozólag és kérje fel, hogy a katonai állásban levő egyénekre vonatkozó törvényt oldja fel. Általában a kolozsvári kongresszus a párbaj megszüntetésére nézve igen komoly és megfontolásra méltó eszméket vetett felszínre és oly határozatokat hozott, melyeket, ha sikerül megvalósítani, akkor mindenesetre eljön a béke, az igazság és szeretet korszaka, mely után buzgó imádság epedez annyi ezrek ajkán.

*** Thaly Kálmán Ungváron.** Ungvárról írják: — Thaly Kálmán a Rakóczy-Bercsényi korszak nagy kutatója múlt hó 27-én a déli vonattal Ungvárra érkezett. Az ungvári állomáson helyi társadalom kitűnőségei fogadták a történettudóst gr. Török József főispán meleg üdvözléssel fogadta. Ungvár utcái fel voltak lobogóva ez alkalomra, minden lakója örömmel és tisztelettel fogadta azon történeti események íróját, a ki tulajdonképen Ungvár keletkezési történetének részleteit kutatja. Az állomásról dr. Novak Endre közkórházi igazgató főorvos hoz hajtatót az illusztris vendég. Csekély pihenő után Firczak Gyula püspök, gr. Török József főispán és Kende Péter alispán társaságában az ungvári várbau látogatást tett, megtekintve annak minden zege-zugát, — Az illusztris vendéget a vár kertjében a papnövendékek dalárdája Jaczkovits Mihály végzett papnövendék vezetésével kurucz-dalok előadásával tisztelte meg, a mi Thalyt igen kellemesen érintette. 28-án d. e. a Tarsas-kör nagytermében tartotta meg Thaly azon nagyszabású történelmi szabad előadását, a mely elé oly nagy érdeklődéssel tekintet mindenki, úgy, hogy még a szomszéd megyékből is számosan jelentek meg az előadás meghallgatására. Thaly érintve Ungvár regmultját, főleg azon időszakát tárgyalta részletesen Ungvár törté-

netének, a mely a Drugethek és Bercsényiek szereplésével összeesik. A többszöri eljenzéssel megszakított előadásért a «Közmuvelődési Egyesület» nevében Schürzer Ferencz főgymnáziumi tanár mondott hálás köszönetet. — Aznap este Thaly tiszteletére Firczak Gyula püspök ő méltósága estebédet adott palotájában. Kedden, m. hó 30-án, Thaly tiszteletére az ungváriak sikerült kirándulást rendeztek Nagy-Bereznára, ahol Adamkovich Jenő r. kath. plébanos üdvözölte a tudós vendéget, Thaly midőn a fogadtatásért köszönetét kifejezte, szívesen emlékezett meg Rakóczy hű népének ivadékai, a magyar oroszokról, — ugymond — örvend, hogy otthonjukba szemtől szembe látja s igéretet tett, e j o b b s o r s r a e r d e m e s felvidéki magyar orosz nép ügyeinek t á m o g a t á s á r a. Majd a Közmuvelődési egyesület tartott ülést, melyen dr. Novak Endre tartott felolvasást. Ez alatt Thaly gr. Török főispán és Ronay Antal főerdőtanácsos társaságában a atárszéli felé kirándulást tett kocsin, hogy a vidéket annál jobban megismerje. Innen visszatérve, a közönség obajára Thaly szót emelt, a melyben a nőket elítelte, mint akik a magyar szellemet az a n y a t e j j e l fogják a jövő nemzedékbe atvinni. — Este nyolcz órakor indult vissza a közönség, az állomásonál Torma Janos mondott köszönetet a vidék ruthenjei nevében úgy Thaly Kálmánnak, mint Török József gr. főispánnak, dr. Bantlin Ágost, mint a perecsenyi vegyi gyárak igazgatója vendégül látta úgy odamenet mint visszajövet a társaságot. Az ungvölgyi vasut hazafias tisztviselői az ungvári megállóhelyen díszes diadalkaput állított fel; s hasonlóan tricolor- és az ország czimerével díszítette fel a külön vonat mozdonyát, mely mindenfelé igen kedvező elismerésre talált. Az U. K. E. pedig gratulálhat magának eme emlékező és mindenben kitűnően sikerült kirándulás rendezéseért.

*** Debreczeniek Batáviában.** Tegnap e czim alatt egy ujdonság jelent meg lapunkban, melyre vonatkozólag ma a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Vonatkozással a jun. 5-én megjelent személyemet érintő kacsára, nagyon kérem azt olyan értelemben dezaválni, hogy az egy tréfás beszélgetés, melynek semmi komoly alapja nincs.

kiváló tisztelettel

Debreczen, 1899. jun. 6.

Dr. Szöllössy.

S z ö l l ö s s y dr. ur levelével kapcsolatban, szükségesnek tartjuk azt is kijelenteni, hogy a tréfás hangon megírt, de autentikus helyről kapott ujdonság nem kívánta sem a Szöllössy dr. ur, sem pedig a vele említett másik urnak — kinek nevét elhallgattuk — személyét érinteni. Szóval, örömmel jelentjük ki, hogy a bataviai expedicióból semmi nem lesz s a bataviai kívándorlással meggyanusított urak tovább is kedvelt tagjai lesznek a debreczeni társaságnak.

*** Debreczen egészségügye.** Dr. Sár-vary Gyula Debreczen városi tisztifőorvosa a következő jelentésben számol be a város közigazgatási bizottsága előtt Debreczen város egészségügyéről: A közegészségügyi állapot a kiskorúaknál kedvező lenebb volt, mint a megelőző hóban, amennyiben a kanyaró járványosan lépven fel közöttük több megbetegedéseet fordult elő. A megbetegedések leginkább a légzőszervék hurutos bántalmaiból állottak. Heveny ragályos betegségek közül járványosan uralkodott szelid lefolyása mellett, míg a vörheny, hökhurut és ronsoló toroklob szórványosan észleltettek. Vörhenyben és kanyaróban két-két hagymában pedig egy haláleset fordult elő.

*** Onálló káplánság a depr. g. katolikusoknak.** Mint értesülünk, a közokt. miniszter a bősörményi g. kath. egyházban egyonálló kápláni állást rendszeresít, hogy a beállítandó káplán a Debreczenben levő nagyszámú s a Szoboszlón lakó g. k. lakosokat lelki gondozásban részesítse. A vallásügyi miniszter az új káplán részére évi 300 frtot utalványozott a vallásalapból. Különösnek tartjuk azonban, hogy az illető káplánszék helye Bősörmény és nem Debreczen lesz.

*** Meghívás.** A «Petőfi-dalkör» által 1899. év június hó 7-ik napján az az szerdán d. u. fél 6 órakor a varozháza nagytermében tartandó választmányi ülésre. Debreczen, 1899. június hó 4-en. K o m l ó s s y Arthur elnök. Targyak: 1. Jelentés a közgyűléshez. 2. Számadás megállapítása. 3. Folyó ügyek.

*** Tiszába fult.** Mint rendszeren, úgy most is áldozatot kívánt a kiáradt szöke vizű Tisza. Ugyanis mint csegei tudósítónk jelzi vasárnap d. e. 11 óra körül P i k ó Mihály 9 éves József nevű fia kiment játszótársával a Tisza partra és ott sokáig gyönyörködtek a fe-fel bukkánó halacszkákban. Egyszer csak Pikó József azt mondta játszótársának: Te, én megnezem, hogy milyen mely most ez a víz, bele megyek. — H i á b a v a l ó volt társának figyelmeztetése csak bement s alig tett egy pár lépést, elnyeltek a habok. Társa azonnal apja után ment, ki kétségbe esve értesült egyetlen fia szerencsétlenségéről. — A Tisza partra érkezve keresni kezdte fiát és 2 órai kutatás után sikerült a holt testet partra hozni. Nem sokára megjelent dr. K o v a c s Albert körorvos is a helyszínen, de csak a halált constálhatta. A kétségbe esett apa gyászában sokan osztoznak, annyival is inkább, mert éppen egy évvel ezelőtt 12 éves fia a Tisza partján lelte szomorú halálát. — Madár tojást akart lehozni egy nagy fáról. De mikor a fatetején egy agra akart lépni, az eltört s a szegény fiu fejével esett a magasból a földre, — a súlyos ütéstől agrázkódást kapott s meghalt.

*** Agyon rugdosott fiu.** H.-bősörményi tudósítónk írja Csibi Lajos 14 éves fiu Molnár István gazdánál szolgált. Ugy ezelőtt 5—6 héttel C s i b i Lajosra megharagudott valamiért a gazdája s állítólag hasba rugta kétszer is egymás után, úgy hogy a gyermek beteg lett. — A fiu s z ü l e i még akkor jelentést tettek az esetről a helybeli kir. járásbírósnak. A bíró lement a házhoz, a gyermeket kihallgatta s az anya panaszát jegyzőkönyvbe vették. Május hó 26-án a gyermek meghalt. — A halotkém — mikor megvizsgálta — erőszakos halálesetet konstalt s jelentett be a rendőrséghez, minek folytán a fiu volt gazdája ellen a rendőrség es csendőrség megindította a vizsgálatot s a járás bírósághoz tettek jelentést. — A fiu holttestét Szombaton május 27-én d. u. felboncolták. Mint utólag értesülünk, a fiuak gyomor baja volt s ez okozta halálát nem a rugás.

*** Nagy idők tanja** Garda József református teológiai tanár 67 éves korában elhunyt Nagy-Enyeden. A boldogult a szabadságharcz kitörése alkalmával, mint tizenöt éves ifju beállt a honvédek közé s több csatában vett részt.

*** Meghívás.** A szatmár-németi ev. ref. főgymnázium fentartó testülete f. evi június hó 14-en — szerdán — d. e. 10 órakor a szatmári ev. ref. egyház tanácstermében (ev. ref. főgimn. épület, I. emelet) rendes közgyűlést tart. Targyak: 1. Fentartótestületi elnök választása. 2. A 32—1898-9. sz. ig. tan. határozat: Az újabb választott vagy kinevezett tanárok előlépése a magasabb fizetési osztályba. 3. A 41—1898-9. sz. ig. tan. határozat: Majthényi Andras rendes tanár kinevezetésének bejelentése. 4. Az 57—1898-9 sz. határozat: A főgymnázium belrendtartására vonatkozó szabályzat tárgyalása. 5. A 61—1898-9. sz. ig. tan. határozat: Jelentés az allammal kötött szerződés aláírásáról. 6. A 126—1888-9. sz. ig. tan. határozat: Özv. Tabajdy Lajosné kegydíja. 7. A rendes vallásnári állás betöltése.

* **Panama Makón.** Nem akar vége szakadni a vidéki botrányoknak. A komáromi panama szálat most bontogatja az illetékes hatóság s már ismét egy vidéki város közigazgatási botrányáról kell beszámolnunk. Ezúttal Makón van a sor, amelynek ugyszólván egész tisztviselői kara elen fe gy e l m i v i z s g á l a t o t kellett indítani. Nagy vizsgálatakat kellett elvégezni, amelyekben egyaránt részes a polgármester, a városi főmérnök, az egyik számvevő, az árvaszéki ülnök. A vizsgálások mindenféle fajtáját elkövettek a derék urak. Adópanama, bélyegszikkasztás, hagyatéki s egyéb panamak pattantak ki egy nemrég megindított fegyelmi vizsgálat során. A fejtelenség pedig oly nagy, hogy a belügyminisztertől miniszteri biztos kiküldését kérték.

* **A lipiki jódfürdő.** Első rangú fürdő és ivó forrás mindenféle vérbe esések, hurutos állapotok, szembajok, csusz stb. ellen. Új gyógyterem, új vendégház stb., vilányos világitás. Zene a parkban naponta reggel 7—9-ig és délután 5—7 óráig. — Fürdőhasználat az egész éven át.

* **Az Olympia dalcarnok.** A Ring Béla Gambrius sörészarnokában nagy közönség nézi végig minden este az ott működő orfeum előadásait. — Az orfeum legkitünőbb tagja Rosnyai komikus, a ki rövid időn kedvezze lett az orfeumba járó közönségnek.

* **Ferencz József keserűviz** az egyedüli kellemes ízű természetes hashajtószert. Hatása enyhe, biztos és minden mellékület nélkül, miért is általánosan kedvelté vált és az orvos urak különösen ajánlják. Mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorral veve elég-egés. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Angol nőkről.

Az angol nőnevelés egyike azon kérdéseknek, melyekről sokat beszélünk és keveset tudunk. Vannak valamelyes általános fogalmaink arról a nagy szabadságról és fesztelenségről, melyet az angol ember megenged a leányainak, helytelenítjük is e szabad viselkedést s mégis a női méltóság mintaképe gyanánt tekintjük az angol ladyt.

Mar ez az ellenmondás is mutatja, milyen fogyatékos a mi tudomásunk az angol nőnevelésről és annak eredményeiről.

Három híres angol nőről a szempontból jelentős dolgot közöl. Mrs Sidney Webbről, nemzetgazdasági irónőről, Mrs Pankhurstól, a híres népszónokról és Mrs Sparlingról, aki esztétikai műveivel lett kiválóvá. Ez utóbbi különösen képviseli az angol típust, mely nálunk ismeretlen és bajosan érthető is.

Mrs Sidney Webb egy vasutkirály legfiatalabb leánya. Az anya igen intelligens és művelt lelkű nő volt; az apa, aki maga szerzte össze a milliós, legfiatalabb leányával próbált tett az ő saját külön nevelési rendszerével. Mindenekfelett praktikusnak akarta nevelni a leányt.

A leányt 10 esztendőskorában már mindenütt magával vitte és miután meggyőződött kiváló képességéről, megtette magántitkárává. Az anyja meghalt és a vasutkirály egészen természetesen találta, hogy óriási háztartásának vezetését a 20 éves Beatrice vegye át. Ily módon teljesen kifejlődött kiváló gazdasági képessége.

Herbert Spencer sűrűn járt a házukba és a kisasszony-háziasszony szellemének, tudományának kifejlesztésére nagy befolyást gyakorolt. Ő adta meg szellemének a pozitív irányt és ellenállhatlan szívósságot. Mr. Pottert — ez hősnőnk apja — megütötte a szél és kénytelen volt vidékre költözni, vele ment természetesen leánya is, mint házának és üzletének vezetője. Az üzleti levelezés által fontos közgazdasági kérdésekben olyan tájékozottságot és éleslátást nyert, hogy valamelyik felmerült gazdasági kérdésben cikket irt a Pall Mall Gazettebe, amely óriási feltűnést keltett.

Most nyilvánvalóvá lett Beatrice előtt,

melyik az a tér, ahová rendeltetése szólítja. Másfél évig vasszorgalommal dolgozott azon, hogy ismereteit kibővítsen és tökéletesítsen. — Apjának gondozását idősebb férjes nővérei vették át.

Beatrice visszament Londonba, a hol be rendezkedett egy szegényes kis penzióban és megkezdte tanulmányait.

Mindenekelőtt lemondott azokról az élvezetekről, melyek milliómós leányoknak rendelkezésére állnak és nem átalított szegényes ruhában masamódleányi állást keresni, amit talált is.

Hat hetet töltött ebben az állásban és képzelhető, mily önrainmat kellett kifejtenie a híres vasutkirály milliós örökösének, hogy 6 hetet ilyen alárendelt helyzetben eltölthessen.

Tette pedig azt azért, hogy az iparágat közvetlen szemléletről tanulmányozza és tapasztalatait azután közölte a Nineteenth Century-ben oly tudományos cikkekben, hogy a számottevő szakirodalomnak faktora lett.

Innen kezdve határozott törekvések vezették. Eppen az iparos testületek felvirágzásának korszaka volt és Mrs Sidney Webb erőlyesen részt vett az agitációban. E célból Manchesterbe költözött, érintkezésbe tudott lépni a munkásokkal, a kiket szeretetreméltósággal és bájosságával megnyerte s e téren is olyan beható tapasztalatokat szerzett, mint igen kevés angol ír. Manchesterből Glasgowba ment tanulmányai folytatására, kitaratásának eredménye egy kis kötet; „The cooperative movement in Great Britain” (a szövetkezeti mozgalom Nagy Britániában). Ezt a munkát az angol írók a forrásművek között igen alaposan használják és nagyra becsülik.

Ezzel azután véget is ért a leánykor sikeres időszaka. Megismerkedett Mr. Sidney Webbel, az angol trade-unionisme nagynevű történetírójával és hosszú mátkaság után egybekeltek. Nem tréfa, hanem tény, hogy mátkaságuk alatt — közösen tanulmányozták a trade unionisme történetét és a nagy mű megjelenéséig nem is esküdtek egymásnak hűséget.

Bizonyára érdekes, hogy ez a rendkívüli nő miként vélekedik a nőkérdésről és a nőnek hivatásáról, társadalmi helyzetéről. Mr. Webb ugyan azt állítja, magáról, hogy e tárgyban ő nem szaktekinély, mert ő nem tanulmányozta — ugyebár eléggé foliáns ízű nyilatkozat? — de a nőnevelés súlypontját az anyai érzelmi kifejtésében találja. Hogy ideális anyák lehessenek, a nőknek el kell érniük az intelligencia legmagasabb fokát.

Nagyon veszélyesnek tartja azt az elvet, hogy a nő maradjon „ártatlan”, azaz tudatlan. Ha a két nem közül az egyiknek kell megismernie a társadalom örvényeit, ugy a nők az — mondja irónókn — mert természete tisztább és jobb, mint a férfié s kevésbé van kitéve annak: „hogy a rossz példa rosszra csábítsa képzeletüket. Fiúknak, sőt fiatal embereknek sem engedném meg, hogy rosszat olvassanak vagy lássanak, de minden könyvet és az egész életet feltárnám a gondosan nevelt fiatal nő előtt s meg vagyok győződve, hogy tudását nem használná fel gonoszra.”

Mrs. Emmeline Pankhurst története nem ilyen renekvüli, de még mindég eléggé érdekes. Manchesterben, a gyárvárosban született, a közeletben csak Pankhurst ügyvédvel való házasága után kezdett szerepelni. Férje nagy szociálista és eszmeinek híve neje is. Hét évi házasi élet után Londonból Manchesterbe költöztek, a hol az Independent-labour-partyhoz, a munkáspárthoz csatlakoztak.

A legközelebbi iskolaszéki választásnál, a melynél Angliában nők is választhatók, Mrs. Pankhurst felépett és rendkívül heves választási küzdelem kezdődött. Számtalan meetinget, partgyűlést rendeztek es angol szokás szerint, Mrs. Pankhurst sokszor fellépett az improvizált szöszökre, hogy az utcán járóknek kifejtsen nézeteit.

Ő maga azt állítja, hogy az utcai szónoklatok alkalmával halálos aggodalom szokta előzni és mintegy lázálóraban beszél, a hallgatókra azonban tényleg nagy befolyást gy-

akor. A választásnál ugyan megbukott, de mikor a legközelebbi községi választásnál fel lépett, a melynél fontosabb szerepkörrel volt szó, mint az iskolaszék, megválasztották a szegényügyi törvények végrehajtójának ellen-örzőjévé („guardian”) a mi Angliában olyasféle allas, mint nálunk a közjótékonyági ügyosztály vezetője.

Mrs. Pankhurst ebben az állásban élénk tevékenységet fejtett ki, melynek célja volt, hogy azt a középkori felfogást legyőzze, amely szerint a szegénység szegény és a ki a dolog-hazba lép, az, sőt gyermekei is megfosztandók polgártársaik becsülésétől. Együttal a munkáspártinak is lekes híve maradt, röpiratokat adott ki annak érdekében.

Leghevesebb agitációt azonban a meetingeken fejtette ki, a melyeket olyan sűrűn tartottak, hogy a rendőrség végre be is tiltotta. Mrs. Pankhurst ez nem hozta zavarba, Szónokolt a népnek mint azelőtt az utcán, es a mikor szónoklás közben a rendőrség in flagranti elfogatta, kijelentette, hogy a reá kirótt penzbüntetését nem fizeti meg. Ez az erélyes fellépés hatott. Az egész város munkásai felállottak kedveit szónokuk érdekében es nagy népszerűsége mellett a hatóságok nem tartottak tanácsosnak, hogy fogházbüntetésre itéljék a női néptribunát, szóval a dolog elhúzódott s azóta senki sem próbálta Mrs. Pankhurstot gátolni tevékenységében. Legkedveltebb szórakozása ennek az erélyes nőnek az hogy férjével es gyermekeivel elmegy a munkások közé es elbeszélget velük. Felemlítendő még egy tulajdonsága Mrs. Pankhurst daczára a folytonos munkában töltött életének es daczára annak, hogy negy leánya van, kik közül a legidősebb már eladó — még most is szép fiatal asszony.

A harmadik tipikus angol nő: Mrs. Sparling; leánya Morris festő-aesthetikusnak, a ki eredeti tehetség volt, de az angol művészetet es izlést gyökerestül reformálni akarta. Mrs Sparling ábrándos, poetikus lelkű apjának barátainak, mint Durne, Jones, Rosetti társaságában nőtt fel s mindaz a szenvedély, melylyel apja csüngött a középkor művészetén, átragadt reá is. Viselkedésében, öltözködésében utánozza a 14. század asszonyait, tanulmányozza ennek a kornak történetét es éppen most nagyobb művön dolgozik, mely a gót vándorlások korát írja le. Hogy annál pontosabban felfoghassa e vándorlások történelmét, arra a minden esetre kissé bizarr ötletre jutott, hogy megteszi biciklin ugyanazt az utat, melyet megtettek a Franciaországban keresztülvonuló gót népcsoportok.

Mrs Sparlingnek még más foglalkozása is van. Himzöl és műtermében növendékek képez ki. Az ő himzései is finom művészetnek vallanak. Arabeszkeket fest olajjal melyekre az olajfestményeket himzéssel egészíti ki csodálatos hatással.

Ez a három női típus talán bizonyítékot szolgáltat arra, hogy szabadság a női természetnek is éltető eleme es hogy a nőnevelés angol rendszere csak kitünő eredményeket szül, nem pedig, mint némelyek hiszik, kicsipongást es könnyelműséget.

CSARNOK

A kuruzsló.

Irta: GONDY KÁROLY.

A hogy a „patkolda” ékes szó felett gondolkodom, eszembe jutott a ló es a lóró a kuruzsló. Van is nemi értelmi összefüggés köztük, a mennyiben régenten a kovács meger kurzus (kurus)-ra jár, diplomás lódoke volt. Ha aztán a gyógykovács helytelenül gyógykezelt a páciensét beledöglött; azt Cykiops mű nyelvén „e kolt-naké jelentette ki. Így a kovács-officin „n kóróda, hanem egyszerűen csak patkolda volt.

Nem rég elhalt orvos hagyatékából le nevezetes, de névtelenül megjelent könyvettem. Egyik: „Ein Biick auf den Rückblick der großen Széchenyink 1859. L ndonban megjelent műve, a másik egy vénytár, melynek ered-

(1796) sokk doktor rejle

Széché

miniszter

oszrak dyn

ság. Hogy n

latnok Blic

keztelt osztr

volt olya

Reichsrath

vek csak m

fejei felett.

megalapította

mint Kuruzs

pédig mily

A vén

mely az ásit

gutaütésig

csak követn

mentje vég

Legtöb

hogy szeret

sege ösztön

máson, hoz

vedőbb nem

a pathologi

bontó ferli.

Ameri

orvosnő. Es

ezután tiszt

a nemükb

Hogy is leh

francia eti

,sage femm

Isten

a kuruzslá

tik még az

sok jeles o

kifizamod

gettem és

szenvednek

ha már 60

e szeszhez,

a hirdetés

nak haszná

megártani.

Nem

gett. Nem

kamrámba

rökíteni az

A ké

nagyon me

de életet r

moón el

es sebtiben

praeservat

morodo t

azonban h

vosság t,

kább a ré

zott a nag

A le

mellett eg

hogy panc

szivnam

hiszen a l

elfogadtan

Tudj

vül pályat

dennapi

nehány p

bad e sze

dragább

leni a la

orvos: sen

sötét mű

Es

diletans

lenül egy

Benne v

szent-k

fűve feln

idegeinkr

balhut, a

ajkairól

szab-d g

N

mány ele

ban az i

sziv műk

fessék, d

szolgál a

(1796) sokkal régebbi hogy sem Tápai csodadoktor rejlene a suba alatt.

Széchenyi nem tudta kigyógyítani Bach minisztert a „Rückblick szerzőjét, sem az osztrák dynasziát, vakság ellen nincsen orvos-ság. Hogy mennyire nem kancsalított a nagy-latnok Blickje, igazolja a 40 év után bekövetkezett osztrák kormány bukása. A Bick nem volt olyan bikri a hogy azt akkor a Reichsrath gondolta, a tüzzel vassal irtott nyel-vek csak most langolnak igazán az apstolok fejei felett. A magyar tudományos Akadémia megalapítója a magyar kultúra regenerátora mint Kuruzsló a Döblingi patkoldába került... pedig mily diplomás diplomata volt?

A vény-tár igazi kuruzsló encyklopédia, mely az ásitás ragályától egész az ultima ratio gutaütésig mindent felölel illetőleg felöklel, csak követni kell hogy az életbiztosítók regi-montje végkép pusztuljon ki a földszinéről.

Legtöbb embernek az a gyengesége, hogy szeret gyógyítani. Taán saját gyenge-sége ösztönzi a bölcs tanácsadásra, kísérletez-mason, hogy maga erősödjék. A gyenge, a szen-vedőbb nem rendszeren több hajjmot mutat a pathológiára, mint a türelmellen rontó-bontó férfi.

Amerikában már sok a diplomás jeles orvosnő. És miért ne lehetne a női beteget ezután tisztán orvosnőre bízni, ha előbb-utóbb a nemükből valik a j a v a s a s s z o n y ? Hogy is lehet női bajt férfi kezére bízni? A francia etikett nem hiába nevezi a szülésznőt „sage femme“ okos asszonynak.

Isten tudja, hogy is vetemedik az ember a kuruzslás mesterségre és hogy folyamodhat-ik még az intelligens is kuruzslóhoz, annyi sok jeles orvos közepette? !... Magam is kifizomodott lábamat Kvizda-fluiddal dörzsöl-gettem és a lókura bevált. Ha migrénben szenvednék, csak Kwizdára bízom a fejemet, ha már 60 ctm, a bősége. Folyamodtam pedig e szeszhez, mert a lapokban évek óta olvasom a hirdetését, gondolván; a mi a nemes állat-nak használ, talán nekem sem fog külsőleg megártani.

Nem rég beteghez hívtak felvétel vé-gett. Nem a szanatoriumba, csak a sötét kis kamrába, mibe már annyi ezer fért: megő-rökteni az édes anyát, kit a szel ért.

A kétségbeesett család szomorú képe nagyon meghatott. Most az egyszer nem képet de életet rögzíteni vágytam. Ahogy hazaertem mohón elővettem az ócska makrobiotikát és sebtiben összekavartam a gutaütés elleni praeservatívát, melyet még melegeben a szo-morodot családnak el is küldtem. Az orvos azonban bölcsen feleltette a rögtönzött or-vosság t, mit magam sem bántam, hiszen in-kább a részvétem mint képességen nyilatko-zott a nagy üveg orvos-ságban.

A legjobb aya, minden orvosi segély mellett egy hetre meghalt. Ezer szerencse, hogy pancsomat be nem vette, mert most ott szívnám Tapaival a palota ritka levegőjét, hiszen a honoráriumot egy tekeres kolbászban elfogadtam ! ! . . .

Tudjuk, hogy sok ember ön hibáján ki-vül pályát téveszt és csak gépiesen végzi min-dennapi teendőjét, csak mellékesen szentel néhány percet igazi szenvedélyének. De szá-bad e szenvedélyből kísérletezni az „egy“ leg-dragabb életen? Lehet-e gyógyulást remény-leni a laikus kezeléstől, midőn a legkitünőbb orvos sem tud sokszor az ember belsejében, a sötét műhelyben eligazodni?

És mégis mi lehet az oka, hogy az ily dilettans doktort általában istenítik, — ha vélel-lenül egy meggondolatlan betege felgyógyul? Benne van a vallásban, a bibliában, a szent-k legendájában, hol a csodák ezer jó füve felnőtt korunkban üdítőleg hat beteges idegeinkre. Igen, a tájékozatlan, a babona, a balhit, a csoda varázs ereje, miket a dajka ajkairól elles a gyermek, korlatolja később a szabad gondolkodását,

Nagy hiba, hogy az orvosi és jogi tuda-mány elemét nem csepegtetik már az iskolá-ban az ifjuságba. Ne a regényekből tanulja a szív működését, ne langgal és nyállal átszurva fessék, de a mint épen s zartan egyenesen szolgál az agynak.

Tanulja magát és egészségét realisabb alapon megbecsülni! Tanulja konzerválni és edzeni a testét, hogy idejében a nagyobb baj-jok elejét vehesse! Mit ér az orvosi segély, ha már későn érkezik?

Mi csak rendeletre tartunk diétát, pe-dig ennek követésére majdnem minden vallás-felekezetnek vannak bójti törvényei. Ha oly fontos a mértan, miért volna kevesbé fontos a mértékletesség: az egészség függvénye?

A tudomány és művészetben, az ipar és kereskedelemben mindenütt tapasztalhatjuk a kontarkodás káros utókövetkezmenyeit. Ezek ellenében a hatósági intézkedések csak a pa-piron vannak; igazi pára-gráfusok. Az or-szagház maga erre nem annyira tehetetlen, mint képtelen; hiányzanak benne a kellő szakferfiak. Intézkedések oly félszeg, hogy szinte nevetséges. Mit tesz a miniszter? A tudományok tudományát lealacsonyítja egyszerű mesterséggé, melyet bárki tizhe, ha műhelyé-be, illetőleg rendelő szobájába végzett dok-tort elhelyez; de beleszólása nincsen, mint tavaly N.-Váradon ily módon adta Müller csodadoktornak az orvosi iparendélyt.

A kultusz miniszter oda hassen, hogy a közönség népszerű tájékoztatót beszerezhetne legalább a főszervek elbetegedése és az elleni övintézkedésé felett.

Ilyen humánus miseziót teljesített a „Debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület“, mid-őn Dr. Burger Péter „A szem egészségát“ közrebocsátotta.

Ily jeles munka bátran foglalhat helyet szalon asztalunkon a drága diszbiblia mel-ett. A jó orvosi tanácsadó, a legszebb biblia, mert legfőbb kincsünket megőrizni tanítja. A szem a lélek tükre. Honnan várjuk lelki üd-vőt, ha szellemünk vezércsillaga elhomályo-sul? A bibliából ne feleddük, hogy előbb volt a test, aztán költözött bele a lélek ! . . .

Ha vannak őrangyalaink, akkor a ku-ruzslok az őrdögök.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása a külföldön.

(A földmivvelésügyi m. kir. miniszterhez beér-kezett konzuli jelentések alapján:)

N e m e t o r s z á g.

A b o r o s z l ó i konzul f. é. május 1—15 éről jelenti, hogy a tartósan esős időjá-rás nagyon kedvezőtlen a vetésekre, és a kötött talajok viz által csaknem elaraszottak. A ga-bonafélék, burgonya s.b. termés kilátásai iránt azgodalommal kezdenek viselkedni.

A k ö n i g s b e r g i konzulnak folyó évi május 20-áról kelt jelentése szerint a vetések állása nagyon különböző. A rozs a taza talajon jól, a kötött talajokon ellenben különösen ahol kevés vetettek gyengén al, sőt több ilyen vetest kiszántottak. A buza általában kielégítő, nemkülönben a most virágzó repcsény és a here is. A tavasziak vetését befejezték. A cukor és takarmány répa jól kelt a kaszálók jól fejlődnek. A kerület ész-ki részéből utóta-gyok felol érkeztek pasasok.

A m a n n b e r g i konzul f. é. má-jus 25-éről jelenti, hogy a badeni nagyher-czégységben uralkodott változékony időjárás a tavaszi vetések kelését és a burgonya elülte-tését hátráltatta. A tavasziak egyes járások-ban sargulnak, az ősziak azonban általában jól, sőt részben buján allnak. Az ősziak közül a buza és a tönköny jobban allanak a rozsnál. A tavasziak állása és pedig a tav. buza, árpa és zab általában gyengébb, míg a tavaszi ro/s fejlődése normalis. A vörös here vetések ja-vulnak, a luczernások gyengébbek, a kaszálók kielégítő. A komló állása eddig szintén kie-légítő, a szőlők fejlődése azonban nem biztató.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. Junius 5. Ma-gyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 45—45½ kr. Közép (paronkin: 300—340 klg. súlyban 45½—46 kr. Fiata, nehéz (paronként 320 kilogrammon felüli suly-

ban) 48½—49 krig. Fialat közép (paronként 251—320 klg.) 48—49½ krig. Fialat könnyű paronkint 250 klgig terjedő sulyba. 49—50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli sulyában) 47½—48 krajczárig. közép paronkint 240—260 kilogramm sulyban) 47—47½ krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgamig terjedő sulyban) 46—47 krajczárig

Sertéslétszám: 1899. évi Junius 5-án — volt készlet 47.426 darab, 1899 Junius hónap 5 án felhajtott 197 drb, 1899 Junius hónap 5-ik napján elszállított 550 drb 1899 Junius hó 5-ik napjára maradt készlet ben 47.073 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonátzsdé.

Junius 5.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági ó	76	9.15	9.25	80	09.60	09.75
»	77	9.30	9.35	81	00.00	00.00
»	78	9.35	9.45	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	9.50	9.60	—	9.35	9.65
»	76	9.05	9.15	80	—	00.00
»	77	9.20	9.30	81	00.00	— 00
Festvidéki ó	78	9.40	09.50	82	9.55	9.65
»	79	9.40	9.45	—	—	— 00
»	79	9.00	9.10	80	—	—
Fehérmegyei ó	76	9.15	9.20	81	9.55	9.65
»	78	9.25	9.35	82	—	—
»	79	9.40	9.05	—	—	—
Bácskai ó	76	9.00	9.05	80	—	—
»	7	9.05	9.35	81	00.00	00.00
»	8	—	—	82	0000	00.00
Észak ma:	71	—	—	—	—	—
»	73	—	—	80	—	—
»	79	—	—	81	—	—

Min. hekt.-ben Ar kilógram

» elsőrendű	uj	70—72	7.20	7.35
» másodrendű	»	—	7.05	7.20
Árpa takarmánynak	»	60—62	6.15	6.35
» égetni való	—	62—64	5.80	6.10
» serfözdei	—	64—66	6.60	7.00
Zab	—	39—41	5.90	6.10
Tengeri bánsági	uj	—	4.40	4.55
» más nemű	»	—	5.00	5.25
Repce bánsági	—	—	4.15	4.45

Nyilt-tér.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitünő hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészéseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka e rossz emész-tésnek

A huygsavas sók lerakódását akadályozván, hecses szolgálatot tesz t. v. ábbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnek a „Margit“- forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvoszernek bizonyult járványos betegsé-gek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTYL ásványviznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkeres-
kedésben és vendéglőben.

7067.
1899.**Hirdetmény.**

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 26835/I. — 1899. számú rendeletével Debreczen sz. kir. város kérelmére a debreczeni 959. sz. tjkvben 3901. hrsz. alatt Molnár Mihályné tulajdonául bejegyzett birtokból a lovassági laktanya céljaira szükséges 1345. □-öl területre a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t.-cz. 33 §-a alapján elrendelvé; a kisajátítási terv és összeírás megállapítására a törvényben előírt bizottság a mai napon kiküldetett s a tárgyalás határidejéül a f. 1899. évi június hó 16-ának d. e. 10 órája a városház nagytanácsstermében kitűzetett.

Erről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az 1881. évi XLI. t.-cz. 34. §-a értelmében a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha érdekeltek közül senki sem jelen meg.

A kisajátítási terv és összeírás f. évi május hó 24-től—június hó 13-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére ki van téve s a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1899. május 5.

A városi Tanács.**Posztoszejjelküldés csak magánosoknak.**

Egy vég, 3-10 m. hosszú, teljes ürtöltőnynek ára csak

1 frt	2-80 jó
"	3-10 jó
"	4-80 jó
"	5-10
"	7-75 finom
"	9-10 finom
"	10-50 legfinomabb
"	12-40 angol
"	18-95 kangarn

valódi gyapjából.

Posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnenben.**

Minták ingyen és bérmentesen. — Minták szállítás.
Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Fővilágosítással és bizonyításképpen csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapestben a szabónak, ha mintakönyvéből tesz rendelést, a következő ajándékokat adja:
10 frt vásárlásnál egy nadrágot 50 kr.-ért,
20 frt " egy öltönöt 1 frt-ért,
60 frt " finom öltönöt egészen ingyen.
Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja: 3 frtot mérje után a külön 20%-ot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.

A ki tartós és

erős öltönyöket

jutányos áron akar vásárolni, az szabómestere által csak a

Stikarovszky János, Budapest

(V., Erzsébet-tér 16. szám)

ezeknek mintakártyáit hagyja előmutatni.
Ezen ezeknek szigorúan szolid üzletvezetése vezekedik a kielégítő kiszolgáltatásért.
Sem magas rabattok, sem másféle megvesztegetések által nem szereztetnek vevők. — Szaklap szabóknak ingyen.

Ügyes ügynökök fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek a Nemzeti baleset biztosító részvény-társaság (népbiztosítás) debreczeni főügynökségénél Arany János-utca 3.

Legjobb francia mosószer

LESSIVE PHÉNIX

Phénix-mosószer.

J. PICOT szabadalma PÁRIS.

A fehérnemű fentartására és színtésére.
Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Klórmentes!

LESSIVE PHÉNIX

Kapható: eredeti csomagokban minden fűszer-és gyógyszer kereskedésben.

GYÁR: Osztrák-Magyar Monarchia részére VÁC.

Arlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház által a Kossuth-utczán levő felsőbb leányiskolája telkén előállítandó tanítónőképezde építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A biztosítandó munkák következőleg vannak előirányozva:

I. Föld-, kőműves és elhelyező munka	27,260.06
II. Ácsmunka	7,768.92
III. Bádigos munka	2,228.60
IV. Asztalos, lakatos, mázó és üvegesmunka	5,744.00
V. Vasneműek és különféle munkák	4,291.00
VI. Szobrászmunka és kőfaragó munkák	1,659.37
VII. Szobafestő munka	200.00
VIII. Lakatos munka	378.90
együtt:	49,595.95

azaz Negyvenkilencezezerötszázkilencvenöt forint 95 kr.

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellően képesített iparos vagy vállalkozó.

A munkálatok fenti csoportok szerint külön-külön, vagy együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5 azaz öt% bantpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a folyó évi június 17-én délután 5 óráig az egyház pénztári hivatalánál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel is kiirandók.

Ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok folyó évi június hó 17-én d. u. 5 óráig az egyház irodai helyiségében nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok **folyó évi június hó 18-án d. e. 10 órakor** az egyház tanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

A kellően ki nem állított, elkésve beadott, távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatótanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával a felbontástól számított 30 napi kötelezettségben marad.

A terv, költségelőirányzat, vállalati feltételek az egyház irodai helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1899. június 4.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgató tanácsa.

A M. Kir. Államvasutak Gép-gyárának Vezérügynöksége**BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.**

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnitúráit**, ipari célokra alkalmas **Compound** lokomobiljait, teljesen vasból készült **szalmakazaló gépeit és kukoriczamorzsolót**, Stibor-féle **kőfűrészait**, „Millenium” **kaszaló és aratógépeit**; továbbá Schack-féle **ekéit, vetőgépeit, boronáit**, és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselő: **MÁRKUS és SCHWARZ** urak Debreczen.